

Pozdravljeni,

prejšnji teden ste gledali posnetke kršenja otrokovih pravic. Otroci bi zelo radi obiskovali šolo, pa nimajo vsi te možnosti. Vi pa jo radi obiskujete, kajne?

Sklop o človekovih pravicah bomo zaključili bolj pozitivno. Spoznali bomo, **kaj lahko za zaščito pravic naredimo sami** in kako lahko pomagajo **nevladne organizacije**.

V zvezek napiši naslov:

KAJ LAHKO ZA VAROVANJE ČLOVEKOVIH PRAVIC NAREDIMO SAMI?

Najprej si **preberi zgodbi** o dveh izjemnih ljudeh, ki sta želela izboljšati svet.

ROSA PARKS je bila temnopolta šivilja iz zvezne države Alabama v ZDA. V tej državi so veljali zakoni, ki so na vseh krajih ločevali črnce in belce. Tudi na avtobusih so imeli belci in črnici ločene sedeže.

Prvega decembra leta 1955 je voznik avtobusa Rosi rekel, naj vstane s svojega sedeža, da bi se lahko usedel belec. Rosa se je uprla vozniku avtobusa. Policija jo je zaradi tega aretirala. Ljudje, ki so se strinjali z Roso, so prenehali uporabljati javni prevoz. Po opravih so hodili peš ali z avtomobili.

Vrhovno sodišče ZDA je kasneje razsodilo, da je **ločevanje glede na barvo kože** (rasno razlikovanje) v **javnem prometu** (na avtobusih, vlakih) **nezakonito**. Država Alabama je morala opustiti ločevanje ljudi.

Z uporomo Rose Parks se je v ZDA začelo **gibanje za državljanske pravice črnkega prebivalstva**.

"Open your newspaper - any day of the week - and you will find a report from somewhere in the world of someone being imprisoned, tortured or executed because his opinions or religion are unacceptable to his government."

Peter Benenson

PETER BENENSON je 1961 v časopisu prebral, da so študenta zaprli za 7 let, ker sta v restavraciji nazdravila svobodi. Ljudi je pozval, naj pišejo pisma za njuno izpustitev. Poslanih je bilo na tisoče pisem, iz tega je nastala **organizacija Amnesty International**, ki se še danes bori za človekove pravice.

Rosa in Peter sta se **borila za človekove pravice**. Zaradi njiju je veliko ljudi veliko boljše živelo.

Če ti je njuna **zgodba všeč, jo lahko natisneš in nalepiš v zvezek.**

V zvezek odgovori na vprašnji:

1. Zakaj Rosa Parks spada med borke za človekove pravice?

2. Kako je nastala organizacija Amnesty International?

Zapiši v zvezek:

Vsak posameznik lahko kaj naredi za pravičnejši svet . Biti mora **aktiven državljan**. To pomeni, da:

- **se vključi v različne akcije** (obišče starejše, pomaga skupnosti, ..),
- **pove svoje mnenje** (pri tem pazi na spoštljiv odnos do drugih),
- **opazuje** delovanje občine, države **in opozarja na nepravilnosti** (napiše pripombe, jih pošlje različnim institucijam, napiše pobudo Varuhu ČP),
- **se pridruži nevladni organizaciji.**

organizacija, ki pomaga ljudem na različne načine (lahko zbira šolske potrebščine, obleke in druge stvari, opozarja na kršitve človekovih pravic,...)

Preberi nekaj zanimivosti o projektih nevladnih organizacij:

Zagotovo poznaš **TOM TELEFON**, ki ga je ustanovila nevladna organizacija Zveza prijateljev mladine Slovenije. Če ga ne poznaš, klikni na povezavo <https://www.e-tom.si/kaj-je-tom/> ali <https://www.youtube.com/watch?v=tHk2UnJbn2A>

je namenjen otrokom in mladostnikom, ki imajo kakršnekoli težave, povezane z odraščanjem, ali se počutijo ogrožene. **Klic je brezplačen, svetovanje pa je zaupno.** Mladi lahko pokličejo na TOM **vsak dan**, tudi ob nedeljah in praznikih, **med 12. in 20. uro** na brezplačno številko **116 111**, nam pišejo na **tom@zpms.si**.

Ali poznaš ta znak? To je znak UNICEF-ove Varne točke za otroke.

In kaj Varne točke pravzaprav so?

Gre za različne javne prostore, kot so lekarne, knjižnice, frizerski saloni, cvetličarne, trgovine in podobni javni prostori, kamor se lahko otroci zatečejo po pomoč, če se znajdejo v stiski. Ena od teh točk je tudi v trgovini Hofer v Cerknici.

Otroci jih **prepoznajo po posebni nalepki – smejoči se hišici**, ki je nameščena ob vhodu na vidnem mestu. V Varnih točkah so prisotni ljudje, ki otrokom nudijo trenutno zaščito, pomoč ali zgolj nasvet v stiski.

»Varne točke so prostori, ki vam pomagajo pri reševanju težav, ko v vaši bližini ni nobenega znanega odraslega, ki bi vam lahko priskočil na pomoč. Če se znajdete v težkem položaju, kar pogumno pritisnite kljuko. Za vrati z modro nalepko vas čaka nekdo, ki vam bo v pomoč,« je mlade na novinarski konferenci pozval **Boštjan Gorenc Pižama**, promotor UNICEF-ovih Varnih točk.

V lanskem šolskem letu je bilo v UNICEF-ovih Varnih točkah 54 obiskov otrok, ki so se znašli v resnejših težavah in je bilo potrebno posredovanje strokovnih služb, dejansko pa je število obiskov zaradi manjših težav še mnogo višje.

Stiske otrok so različne, o čemer pričajo razlogi, zaradi katerih se otroci zatekajo po pomoč v Varne točke. Večinoma prihajajo zaradi vrstniškega nasilja, družinskih stisk, nadlegovanja, manjših poškodb, ki jih lahko rešimo z obližem, pozabljenih oz. izgubljenih ključev in reševanja domačih nalog, včasih pa otroci Varne točke obišejo zgolj iz radovednosti, kako je videti Varna točka, ali v iskanju prijaznega sogovornika.

Izberi eno od spodaj naštetih nevladnih organizacij . Na spletu poišči to organizacijo/društvo in nato v zvezku oblikuj miselni vzorec o tej organizaciji.

Ključne besede:

- ime organizacije,
- prepoznavni znak (če ga ima), npr.
- komu pomaga,
- kako pomaga.

Miselni vzorec pošlji učiteljici do petka, 8. maja 2020.

Nevladne organizacije

Človekove pravice

- Amnesty International Slovenije
- UNICEF – Slovenski odbor z UNICEF

Invalidi

- Sonček - Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije
- Zveza paraplegikov Slovenije
- Združenje multiple skleroze Slovenije
- Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije
- Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor
- Zveza Sožitje – Zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju

Svetovanje otrokom & mladostnikom

- Zavod EMMA - svetovanje otrokom, mladostnikom/cam in odraslim v stiski
- Zveza prijateljev mladine Slovenije
- Tosemjaz.net

Nasilje

- Zavod EMMA - svetovanje otrokom, mladostnikom/cam in odraslim v stiski
- SOS TELEFON za ženske in otroke - žrtve nasilja
- Društvo za nenasilno komunikacijo –pomoč za osebe, ki imajo izkušnjo nasilja

Trgovanje z ljudmi

- Društvo Ključ - center za boj proti trgovini z ljudmi

Varna raba interneta

- Safe-si
- Spletno oko - prijavni center za ilegalne vsebine na internetu

Prostovoljstvo

- Prostovoljstvo.org

Tako. Z učno enoto ČLOVEKOVE PRAVICE smo končali. Naslednjič bomo utrjevali in preverjali znanje. Dobili boste tudi navodila za ocenjevanje znanja.

Če imaš vprašanje, piši učiteljici na e-naslov: tatjana.lekan@guest.arnes.si